

REDACTOR
DR. ALEXANDRU RUSU

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ—JUDEȚUL ALBA DE JOS

MANUSCRISELE NU SE
INAPOIAZĂ.

Unirea

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 50 Lei
Pe 6 luni . . . 26 Lei
Pe 3 luni . . . 14 Lei
Numărul 1 Leu

Pentru inserate se plătește 2 lei de șir garmond.
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate.

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Momente.

Societatea de editură »Sfânta Unire« stă fără îndoială pe planul întâiu al acțiunii de consolidare internă a bisericii noastre. Pornită la începutul anului 1919 și reînviată acum, ideea unei mari societăți de editură, ale cărei produse imbibate până la ultima slovă de înalta curățenia morală și nebiruita tărie divină a mântuitoarei concepții creștine, stăpânește tot mai cu putere și în cercuri tot mai largite opinia publică a acestei biserici. Coalele de subscriere s'au trimis și se trimit mereu în toate părțile și de pretotindeni încep să sosească răspunsurile inimilor înțelegătoare, cari ne grăiesc cu putere despre reușita ce va încununa această întreprindere. Dintre aceste răspunsuri relevăm cu multă mângâiere și cu deosebită bucurie gestul cu adevărat părintesc al Înalt Preasfinției Sale mitropolitul Vasile, care a subscris una mie de acții, în valoare totală de 50 mii lei. Faptul acesta este atât de important, încât cu toată tănuirea comitetului de acțiune nu putea să rămână ascuns, și dacă se spune cu dreptate cuvântul, că »cifrele grăiesc«, este indiscutabil, că cifrele de mai sus vor fi un indemn foarte puternic pentru sporirea cât mai neîntârziată a capitalului societar. Suntem deci siguri, că ni-se va ierta această indiscreție, făcută mai ales cu scopul de-a putea spune: Vivant sequentes!

* * *

O importanță similară are, pentru binele ce-l urmărește, și donațiunea Preasfinției Sale episcopul Iuliu al Gherlei, care pentru a doua oră și-a plătit acum abonamentul la »Unirea« cu 1000 de lei, iar la celelalte două organe de publicitate ale Blajului cu câte 500 lei. Este un sprijin acesta ce-i drept mai mic în proporții, dar a cărui însemnătate crește prin faptul, că atinge nemijlocit o lipsă ardentă a momentului, careia eventual nu-i poate fi de nici un folos un ajutor chiar și mai mare, dar sosit prea târziu. Cunoscutul adagiu, că »bis dat, qui cito dat«, se verifică cu mult înțeles și în cazul acesta.

* * *

Un alt moment, care nu mai stăruie în domeniul vorbelor, ci începe să devină o grăitoare realitate, este apropiatul conciliu provincial. Din conferința episcopescă de poimâne se vor numi credem definitiv membrii feliuritelor comisii pregătitoare și după o muncă stăruitoare și conștientă de câteva luni ele vor putea să prezinte Conciliului proiecte bine gândite asupra atâtor chestiuni, cari de mult așteaptă o soluție mulțumitoare. Lucrările omenești poartă de obicei pecetea vremii, în care s'au plăsmuit și de aceea dacă se poate anticipa un cuvânt asupra lucrărilor acestui conciliu, este că ele vor fi ținute în spiritul unor vremi de mare prefacere, ale căror agitații de echilibrare sunt menite să designeze și bisericii noastre locul ce i-se cuvine în concertul factorilor, cari vor hotărî asupra sorții neamului nostru.

In fața țării.

(—r—) Poimâne, Luni în 27 Martie, se deschide sesiunea extraordinară a noului parlament, pe care decretul regal de convocare îl numește Constituantă a României întregite.

Deschiderea unei noue sesiuni parlamentare este totdeauna, chiar în timpuri normale, un eveniment de mare importanță. Cum însă actuala situație politică iese binișor din cadrele normalității, întrunirea »Constituantei« de acum deschide perspectivele unor evenimente de o importanță cu totul extraordinară.

Guvernul are în noul parlament majoritatea necesară de două treimi, așa că din acest punct de vedere votarea noii Constituții și mersul normal al treburilor țării n'ar avea să întimpine nici o greutate. Cu toate acestea situația este cât se poate mai tulbure și dacă înseși organele de publicitate ale guvernului, cari până mai ieri arătau că puțin le pasă de mișcările grupărilor politice din opoziție, califică azi aceste mișcări de »atitudini criminale«, înseamnă, că însuși guvernul este deplin conștios de faptul, că atmosfera ce planează asupra politicii interne a țării este foarte încărcată.

Ea s'a produs prin alegerile parlamentare. Și nu e vorba aici de agitațiile inerente oricăror alegeri și cari nicicând nu se vor putea scoate din lume, dar cari în mod firesc se potolească după terminarea acestora, ci e vorba de o surescitare — provocată artificial prin ilegalitățile și fraudele cunoscute dela alegeri —, care în loc să scadă pare a crește mereu și desigur nu spre binele țării.

Vorbind de Ardealul nostru, al cărui cuvânt este a se căuta incontestabil la partidul național ardelean, cunoaștem memoriul adresat Maiestății Sale din partea dlui Iuliu Maniu și pentru a se vedea, că cuprinsul lui a fost într'adevăr »cuvântul Ardealului«, cum spuneam în numărul nostru trecut, lăsăm să urmeze aici și hotărârile parlamentarilor și ale comitetului executiv al partidului, luate în ședințele din 19—21 Martie la Cluj.

Ele sunt următoarele:

1. Comitetul executiv al partidului național român nu recunoaște legalitatea Corpurilor Legiuitoare convocate pe ziua de 27 Martie.

2. Aceste Corpuri Legiuitoare, fiind lipsite de criteriile legalității, partidul național nu recunoaște nici legalitatea, nici obligativitatea hotărârilor pe cari le vor aduce și consideră Ardealul, Banatul, Crișana și Maramurășul ca nefiind reprezentate în Corpurile Legiuitoare.

3. Se face apel către Maiestatea Sa Regele, să ia măsuri urgente pentru a sista această stare de ilegalitate și prin aceasta a împiedeca nașterea complicațiilor politice și de drept public, fără de sfârșit, cari se prevăd cu certitudine. Facem apel în deosebi, ca Maiestatea Sa Regele să nu permită ca Ardealul, Banatul, Crișana și Maramurășul, cari cu gând oinstit și loial

și cu deplină încredere în frățestile sentimente ale tuturor fraților din Vechiul Regat au declarat unirea tuturor Românilor, să fie înșelate și izgonite dela așezarea definitivă și organizarea Statului în conformitate cu Pactul fundamental dela Alba-Iulia, primit de toți factorii constituționali ai Vechiului Regat.

4. Se invită parlamentarii partidului, ca prezintându-se la una din primele ședințe ale Camerei și Senatului, să ridice protest în contra legalității Corpurilor Legiuitoare. În ce privește expunerea ilegalităților electorale și motivarea contestațiilor ridicate în contra singuraticelor alegeri în ședințele Corpurilor Legiuitoare se va lua hotărîre în ședința continuativă a comitetului executiv, care se va ține în 26 Martie la București. Senatorii și deputații partidului au să se abțină dela orice act, care ar însemna recunoașterea, în mod implicat, a legalității Corpurilor Legiuitoare convocate pe ziua de 27 Martie.

5. Comitetul executiv va convoca, la timp oportun, congresul partidului la Alba-Iulia, pentru a se pronunța asupra situației.

Acestea sunt hotărârile partidului care a făcut unirea dela Alba-Iulia, și în jurul căruia este grupat astăzi, mai mult poate decât oricând, Ardealul întreg. N'am subliniat din ele intenționat nici un singur cuvânt, pentru că fiecare cuvânt al acestui comunicat, redactat după multă chibzuire și după desbateri de trei zile, este ca o lovitură de eiocan, menită a fâuri noua temelie de drept și legalitate a țării.

Dar cuvântul acesta al Ardealului nu este un cuvânt izolat. Cauzele cari l-au produs s'au pus, mai mult ori mai puțin la fel, și în celelalte provincii, și de aceea acțiunea, diferită după împrejurări și concepții politice, a singuraticilor partide din opoziție, bate perfect acelaș drum în ce privește chemarea guvernului la respectul legilor batjocorite ale țării. Și dacă și cel mai moderat din aceste partide, acela al dlui Take Ionescu, care nu merge până la nerecunoașterea legalității noului Parlament, consideră »convocarea colegiilor electorale pentru alegerea unei »Constituante« ca o flagrantă căleare a dispozițiilor constituționale existente«, este mai pe sus de orice discuție, că dacă guvernul nu vrea — ce nu putem crede! — o periclitare a marilor interese ale țării și dacă nu urmărește provocarea unei dictaturi, ale cărei urmări sunt incalculabile, va trebui să găsească mijlocul potrivit pentru a sana o situație imposibilă, provocată de dânsul.

Și persoana care poate să sugereze guvernului mijlocul acesta, este azi, după părerea tuturor, una singură: M. Sa Regele. El este care a adus partidul liberal la putere și singur El poate să-l oprească din drumul pe care a pornit.

O țară întreagă i-o cere aceasta și în fața țării Maiestatea Sa, suntem siguri, va ști să ne asculte dorința.

Nu suntem revoluționari. În legătură cu cele scrise în fruntea numărului 10 al acestui organ sub titlul »După alegeri«, »Telegraful Român« din Sibiu și-a permis într'un număr mai nou (din 17 Martie) observarea, că »foaia mitropoliei dela Blaj propagă, cum se pare, idei de revoluție și de discreditare a dinastiei«. Ținem prin urmare să-l rugăm să binevoiască a rectifica în vre-un număr viitor această *păreră* absolut neîntemeiată.

Și iată pentru ce.

Articolul pomenit constată, în cel mai deplin acord cu întreaga opinie publică necum-părată a Ardealului, și ne place să credem, de acord și cu cei ce conduc organul bisericesc al Sibiului, că guvernul a încălcat în alegerile parlamentare »cele mai elementare considerente de drept și legalitate, și s'a folosit de mijloacele cele mai neînchipuite... săvârșind astfel fapte, cari pentru un suflet cinstit păreau absolut imposibile«. Prin aceste nemaipomenite ilegalități »săvârșite în numele puterii, a cărei supremă datorie este să garanteze legalitatea«, s'a făcut țării, așa urma articolul, »cel mai mare rău cu puțință: s'a deschis calea revoluțiunii«. Și cum aceste încălcări pe față ale legilor țării sunt ale unui guvern impus de Coroană, este incontestabil, se spunea mai departe acolo, că în ochii mulțimei — care numai cu greu poate să înțeleagă, că cele săvârșite nu sunt decât un criminal *abuz de încredere* —, însași Coroana a pierdut mult din strălucirea pe care a avut-o. Și aceasta constituie una din cele mari primejdii cari ne amenință țara.

Atâta s'a spus în articolul incriminat al acestui organ, și desfidem pe oricine să ne arate unde să cuprind aici »idei de revoluție și de discreditare a dinastiei«! Îți trebuie, într'adevăr, o mare doză de prostie ori cel puțin foarte multă răutate, pentruca în cuvintele de mai sus, unde »calea revoluțiunii... deschisă prin ilegalitățile săvârșite în numele legii« se numește »cel mai mare rău cu puțință«, iar »stirbirea ce s'a adus prin acest »abuz de încredere (!)« strălucirii pe care a avut-o »Coroana: una din cele mai mari primejdii cari ne amenință țara,« să găsești o propagandă (!) pentru

idei de revoluție și, mai ales, de discreditare a dinastiei.

Înapoi, Satano!

Articolul din chestiune a făcut, desigur, o propagandă, dar una cu totul de altă natură. Scopul ei se cuprinde foarte răspicat în cele ce se spun mai la vale, că »adică este o datorie a tuturor oamenilor de bine ai țării să-și dea mâna, »pentruca guvernul să fie adus la respectul datorit legilor țării, încheiând prin aceasta calea spre revoluție și redând Coroanei strălucirea avută înainte«.

Dar o propagandă pentru astfel de idei o socotim absolut compatibilă pentru un organ bisericesc *neoficial*, și chiar o datorie a lui. Și dacă »T. R.« are în punctul acesta alte păreri, îl privește și puțin ne împoartă. Dar ca un ziar de peste munți — al cărui nume nu-l amintim deocamdată —, să se solidarizeze cu această părere, găsindu-ne și el »revoluționari« și »antidinastici«, cari comitem »elucubrațiuni bolșevice«, este deadreptul... ridicol!

Pentru el nu avem deci nici un cuvânt. Li spunem doar, că nu vom cere nicicând dela el lecții de »patriotism« și că părerile noastre »fără răspundere« le vom socoti și pe viitor cel puțin tot așa de folositoare bisericii noastre ca și convingerile infalibile și atât de pline de răspundere ale acelor, cărora li-se pare, că se pot identifica cu biserica română unită neasămănat mai mult decât urgisita »mitropolie din Blaj.«

Spovedania — pentru oamenii incultii. E vorba de un articol, publicat în Nr. din 19 Martie c. al ziarului »Viitorul« din București, datorit omului de știință, care este d. I. Simionescu, profesor universitar la Iași.

Cetind totdeauna »foițele« acestui abil și apreciat popularizator al științelor naturale, ne-am oprit și asupra celui din urmă articol intitulat »Spovedania«. Ca formă, scrisul dlui Simionescu este și de astădată plin de acea mireasmă dătătoare de viață pe care și-o inspiră natura. În schițarea figurii preotului care ascultă în biserică spovedania »siluetele ce se înșirau... fără să zică o vorbă în aștep-

tare... dealungul zidului bisericii vechi de câteva veacuri« găsim chiar accente de o extraordinară plasticitate, când spune: »Ii auziam glasul, fără să-i deslușesc vorbele, ce păreau șoaptele tainice ale unei ființe fără contur definit, o viziune de o clipă ieșită din altar, întru-chipare aproape omenească a Celui ce șade deadreapta Tatălui, scoborit să puie mâna pe capul păcătosului ingenunchiat în fața lui«. Ca fond însă, articolul cuprinde o mare și dure-roasă rătăcire a stătoră, poate a celor mai mulți intelectuali români, între cari cu durere trebuie să numărăm de acum înainte și pe d. Simionescu, că: »spovedania sacramentală, spovedania bisericească, nu este decât pentru cei incultii, pentru »oamenii mai aproape de natură«. Ea este pentru cei slabi »cari trebuie să se ridice către Cel de Sus prin alții... pe drumul bisericii, cu ajutorul preotului«, pe când omul cult, »dacă este tărie«, »o îndeplinește oricând... prin spovedania către sine... cumpăna zilnică a conștiinței sale«.

... Și d. Simionescu, care a avut tăria să intre în »biserica veche de câteva veacuri«, privind cu înduioșare pe cei mulți cari nu și-au pierdut »încă« credința în mântuirea dată prin »legea străbună«, n'a avut puterea să încerce și el o purificare prin alții... prin puterea »Celui de Sus«. Nu, ci a preferit să iasă din biserică, gândindu-se la »frumoasa misiune a preotului, mai ales la noi, în stadiul de cultură neîndestulătoare, în care se găsește mulțimea«. Și mergând spre casa parohială a ajuns la convingerea, că »la noi... biserica are încă (!) un vast câmp de activitate pe terenul sufletesc și moral«.

O spunem și noi cu o mică nuanță de deosebire! Omitem adecă pe »încă« și spunem că, da, biserica are un vast câmp de activitate, dar nu atât între cei incultii, ci mai vărtos între oamenii cu carte, până sus la cei dela universitate. Și ne place să credem, că va veni timpul, când oamenii bisericii vor înțelege rostul acestei misiuni. Fără aceasta se va pierde azi mâine și mulțimea »incultă«.

□ □ Foia »Unirii«. □ □

Ne trebuiesc manuale.

de Alexandru C. Albinus.

A scris undeva domnul Iorga, că manualele noastre de școală, mai cu seamă cele de istorie, nu sunt potrivite pentru școlile compatrioților noștri, Maghiari. Pentru școlile ungurești e nevoie să se alcătuească manuale, în care să nu se strecoare nici un cuvânt jicnitor la adresa acelor, pe care soarta i-a lăchis între hotarele României întregite.

Propunerea savantului dela București e foarte justă. Menirea școlii și a manualelor este să facă pe toți cetățenii României să-și iubească patria, iar nu să jicnească pe cei ce vorbesc altă limbă, decât cea românească, ori profesază altă credință, decât cea ortodoxă. Nu e admisibil, ca școala din România să urmeze exemplul nefast al Maghiarilor, cari în școlile lor batjocoriau numele, trecutul și tot ce era românesc. Știm, că această metodă a avut ca urmare firească înstrăinarea intelectualilor români. Școala românească și cartea românească trebuie să îndulcească inimile tuturor fiilor acestei patrii.

Naționalitățile, și în special Maghiarii, care trăiesc în România, vor trebui să fie mulțumitori marelui istoric, care li ia în apărare față de scriitorii manualelor rele. Și e manual

rău de istorie nu numai manualul care conține minciuni istorice, ci și acela care spune adevărul în mod jicnitor.

Dar cine va apăra pe bieții Români catolici și micii copilași, elevi ai liceelor românești, împotriva atacurilor veninoase din manualele de școală? Nimeni nu are îndrăzneala să ceară eliminarea minciunilor ce băjbăe mai ales în manualele de istorie, a atâtor înțepături la adresa capului nostru bisericesc și injurii împotriva unirii religioase cu Roma?

Istoria trebuie să mărturisească adevărul. Istoricul iubitor de adevăr, și dacă e greco-oriental, va trebui să spună, că legea strămoșească a Românilor a fost cea romano-catolică, cu toatecă »mulți învățați, cari aveau interes la aceasta au scris, că noi am căpătat legea creștină târziu dela Bulgari. O mai mare rătăcire decât aceasta nu se poate«. 1) Despre unirea religioasă dela 1700 istoricul imparțial va scrie, că Români din Ardeal, în baza făgăduielii »că se va crea preoților lor și, prin urmare, și poporației o stare mai bună, se învoiseră a trece la religia catolică a împăratului«. 2) Va trebui să înșire, cel puțin sumar, roadele binefăcătoare ale acestei uniri religioase și să arate rolul însemnat ce l-a avut biserica unită în deșteptarea conștiinței naționale, în dezvoltarea culturii, științei și literaturii

1) Iorga, Istoria Românilor pentru cl. IV și VIII sec. Buc. 1919, p. 31.

2) O. c. p. 347.

românești. Vorbind elogios despre Șaguna, de exemplu, nu va uita să adaugă: »cu gânduri curate, cu mult simț pentru unitatea românească, mai presus de orice deosebiri confesionale, cu mult tact și multă demnitate, a lucrat pentru interesele noastre naționale Mitropolitul din Blaj, contemporan cu Șaguna, Alexandru Șterca Șuluț«. 1)

Secretariatul general al Instrucției din Cluj văzând, că manualele din Vechiul Regat sunt prea grele pentru elevii școlilor din Transilvania, a încredințat domnului prof. universitar Dr. Lupaș să alcătuească un manual de istorie potrivit împrejurărilor de aici. Scrierile dlui Lupaș — cu excepția articolelor de ziar! — sunt de o netăgăduită valoare istorică. Acelaș lucru trebuie să-l spunem și despre manualul de istorie alcătuit de D-Sa. Istoriceste clar, concis și luminos. Dar are autorul un eșur capital: e întâiu »ortodox« și apoi om de știință, și toate lucrurile le cerne prin sita confesionalismului. Ar fi bun acest manual pentru seminariile greco-orientale. Dar, altfel, nici acolo nu e bine să se dea o educație strămtă și exclusivistă. E păcat însă să introduci acest manual în școlile secundare din Ardeal, cercetate în mare parte de elevi greco-catolici.

A fost destul chin sufletesc pentru cei ce la școlile ungurești, trebuia să învățăm despre »strămoșii noștri« Arpad și Tuhutum. Să nu chinuiesc acum autorii de manuale de istorie

1) O. c. p. 406.

Răspunsul Papei.

La scrisoarea trimisă de curând sfântului Părinte în numele întregii noastre biserici din partea p. mitropolit Vasile (vezi Nr. 8 al acestui organ), a sosit zilele. Acestea răspunsul semnat de Cardinalul Nic. Marini, prefectul s. Congregației pentru biserica orientală.

El este de următorul cuprins:

Ilme și Revme Domnule,

Omagiile și felicitările devotate exprimate prin Domnia Voastră în numele întregii biserici, a căreia cap sunteți, au fost agreate în chip cu totul particular din partea sf. Părinte Piu al XI-lea, care Vă transmite sincere mulțumiri pentru condoleanțele adresate cu prilejul morții regretatului său predecesor de sf. amintire, Benedict al XV-lea.

Și eu sunt jericit de-a Vă putea anunța, că Sanctitatea Sa Vă trimite din toată inima Binecuvântarea apostolică cu imputernicirea de-a o împărți, într-o zi de sărbătoare aleasă după plac, Clerului și credincioșilor arhidiecezei Dvoastră, împreună cu indulgența plenară legată de condițiile obișnuite.

Intr'aceea Vă doresc dela Dumnezeu din inimă curată tot binele

*Al Ilmei și Revmei Dvoastre
prea devotat serv*

Niccolò Card. Marini.

Parlamentarii noștri.

Deodată cu deschiderea noului parlament, în care afirmative ar fi să se legifereze noua Constituție a țării, am crezut, că e bine să deschidem de nou această rubrică. Vom încreta în ea toate acțiunile mai de seamă ale parlamentarilor cari sunt *preoți ai bisericii noastre*, precum și cele ale credincioșilor gr. catolici, cari vor servi, chiar și numai indirect,

pe fiii noștri cu „Biserica noastră ortodoxă” și „străbună”, să nu-i instrăineze de Acela care, după credința noastră, este vicarul Dlui Hristos pe pământ cu vorbe ca acestea: „Papii dela Roma... au provocat adeseori pe regii maghiari să silească pe Români a primi catolicismul, ori să-i stărpească din cuprinsul regatului lor” (Lupaș, Ist. Rom. p. 74); „nemulțămirea contra papismului...” (p. 84). „Tendințele imperialiste ale papilor din Roma” (p. 109). „Papii s'au împotrivit însă, timp îndelungat, tendințelor de reforme bisericesti” (p. 110).

E urât lucru să silești, oarecum, pe tinerii de altă religie să preamărească, învățând din manualul tău, pe Huss, Luther, Calvin, să le vorbești de „spovedanie catolică”, ca și cum la greco-orientali ar fi altă spovedanie, să-i faci să creadă, că încercările de reformare au fost — floare la ureche („șilintele de ordin cultural și politic ale principilor ardeleni calvini”) pe lângă „violentele intrigi și siluiri ale Habsburgilor din secolul XVIII” (p. 9). Tu, biet elev greco-catolic, ascunde-te undeva de rușine, fiindcă „Vlădica Atanasie cu protopopii și unii dintre preoți s'au lăsat amăgiți” (p. 158) și teme-te, că domnul acela aspru care a scris atâtea injurii la adresa papei și împotriva religiei tale, poate să vină și să te afurisească, cum au afurisit mitropolitul din București Teodosie și patriarhul Dosofteiu din Ierusalim pe Atanasie, ca pe unul „lăpădat de toată sfânta biserică a lui Hristos” (p. 158).

Dacă secretariatul gen. al Instrucției din Cluj permite batjocorirea fiilor noștri în sentimentele lor cele mai sfinte, noi nu o putem suferi. *Cerem scoaterea acestui manual din școlile Ardealului!*

interese ale acestei biserici. Noul parlament, dacă de fapt va ajunge să poată legifera Constituția anunțată, va oferi de sigur mult teren, pe care fiii bisericii noastre cari au pătruns în parlament să poată și chiar să fie datori ași manifesta sentimentele de alipire și dragoste față de această biserică. De aceea ne place să credem, că în cursul sesiunilor noului parlament rubrica noastră va putea fi mai variată și mai bogată decât în trecut.

Un lucru ni-se pare indiscutabil. Acțiunile menite a apăra interese specifice bisericesti vor trebui să fie inițiate și îndrumate acolo din partea membrilor Clerului nostru, în frunte cu *arhieriei provinciei noastre bisericesti*, cari toți sunt membrii de drept ai Senatului. De aceea încreștăm aici numele preoților noștri parlamentari. Ei sunt următorii: *Ioan Agârbiceanu* deputat, *Mihail Baciu* senator, *Dr. Ioan Bălan* deputat, *Aurel Bilț* senator, *Dr. Vasile Chirvai* deputat, *Dr. Alexandru Gheție* senator, *Dr. Victor Macaveiu* senator, și *Dr. Dumitru Manu* deputat. Toți aceștia sunt membrii ai partidului național ardelean, afară de p. Chirvai, care aparține partidului liberal.

În partidul acesta din urmă poate să mai fie preoți parlamentari, dar neavând încă lista completă a parlamentarilor ardeleni, nu suntem în situația de-ai putea anunța. O vom face însă îndatăce ne va fi cu putință.

Revistă bisericască.

Dumineca trecută s'a făcut în Gherla, cu solemnitatea obișnuită, *instalarea noului canonic*, Dr. Victor Bojor. La cuvintele de felicitare și indemn ale episcopului eparhial, p. Bojor declară, că va lucra și în noua slujbă ce i-s'a hărăzit cu aceeași dragoste de biserică și neam ca și în trecut. Tot atunci s'au făcut și promoțiunile graduale ale celorlalți membrii ai capitlului gherlan.

Chestiunea noii arondări a episcopilor provinciei noastre bisericesti și a înființării unei noue episcopii se va aranja definitiv abia în conferința episcopescă de Luni, în 27 Martie, la București. Cu toate acestea gazetele anunță, după informații primite din Gherla, că pentru județele Sălaj, Satu-mare, Ugocea și Maramurăș s'ar înființa o nouă episcopie cu sediul în Baia-mare ori Sighet, iar eparhia Gherlei, care și-ar muta sediul la Cluj, ar fi recompensată pentru aceste pierderi cu mai multe protopopiate ale arhidiecezei, cari sunt în apropierea noului centru (Almaș, Dârgea, Morlaca, Cluj, și o parte din Cojocna). În felul acesta noua episcopie ar avea un număr de circa 300,000 credincioși, cam tot atâta cât ar rămânea pentru arhidieceză și pentru episcopia Gherlei.

Conform promisiunii făcute Cardinalilor din America, sf. Părinte Piu al XI-lea a publicat un nou regulament, care prelungește termenul dintre moartea Papei și deschiderea Conclavei. După noul regulament, *Conclava se va deschide de acum înainte* numai la 15 zile după moartea Papei, și colegiul Cardinalilor poate prelungi, în caz de nevoie, și acest termen cu alte 3 zile. În forma aceasta se asigură tuturor Cardinalilor posibilitatea de a participa la alegerea noului Papă.

„Albina” din București anunță, că *în vederea congresului euharistic dela Roma s'a format* acolo un comitet, în frunte cu d. Mariu-Theodorian și canonicii C. Auner și N. Brinzeu, care a și luat primele măsuri pentru organizarea pelerinajului bisericii catolice din România. E vorba ca acest comitet „central” să se pună în legătură cu toate eparhiile, cerându-se instituirea de comitete eparhiale, ca astfel acțiunea să poată avea rezultatul dorit. — Pentru motive cari nu sunt de ordin personal, noi am fi fost mai bucuroși dacă comitetul central s'ar fi instituit la noi în Blaj, centrul firesc al vieții noastre bisericesti, și nu din inițiativă particulară, dar sperăm, că și comitetul din București va ști să îndrume mișcarea în alvia cerută de interesele mari ale catolicismului român. În această nădejde îl asigurăm de pe acum de tot sprijinul nostru.

Din prilejul *comemorării tricentenare a canonizării sfântului Filip Neri*, marele apostol al Romei, orasul acesta a fost Duminecă, în 14 Martie, scena unei extraordinare manifestări a credinței și pietății catolice. Moaștele sfântului atât de iubit au fost purtate în procesiune pe străzile Romei, în mijlocul unei afliuente cum nu s'a mai văzut dela 1870, anul înfăptuirii unității naționale.

Începând cu ziua primă a Paștilor din acest an, cari se celebrează iarăși deodată după ambele calendare, Preasfințitul Alexandru Cisar, episcopul catolic din Iași introduce, cu autorizarea Romei, *calendarul gregorian și în viața bisericască*. Fiind acesta calendarul oficial al țării întregi ne bucurăm din tot sufletul de această schimbare, care va grăbi probabil procesul de unificare calendaristică și pentru biserica noastră română unită. Aceasta chiar și pentru cazul, că ortodoxismul român ar stărui, din motive absolut neînțelese, să se încăpățineze întru păstrarea vechiului calendar, atât de păgubitor intereselor noastre de stat.

Prin o epistolă pastorală colectivă, *episcopatul catolic al Spaniei* inițiază mai nou, cu aprobarea sfântului Părinte și cu asentimentul Coroanei, o adevărată cruciadă pe terenul acțiunii catolice.

In interesul bisericii noastre
S E M N A Ț I
cât mai curând și cât mai multe
A C Ț I I
la societatea de editură:

SFANTA UNIRE

Prospecte s'au trimis în toate părțile și la dorință se mai trimit și de
□ □ acum înainte. □ □

Ele se pot cere și dela
redacția acestui organ!

Cum se vindecă Reumatismu
și Gutta

este o broșură foarte interesantă și instructivă. Acolo veți găsi arătat pe larg toate boalele cum ar fi: reumatismul, gutta, artrita, durerile de șeale, durerile de picioare, migrena, dureri de cap, nevralgii, gravelă urică, boli de piele, etc. etc. precum și modul lor de vindecare. Această broșură se trimete la cerere, în mod gratuit, însă numai câteva zile. Deci vă sfătuim în interesul Dv. să cereți chiar astăzi această broșură, prin o cartă postală adresată la
FARMACIA VOREL din Piatra-N. Moldova

Catolicismul francez a inițiat, după norma împrumuturilor interne obișnuite în cursul războiului, un mare împrumut național pentru repararea bisericilor franceze devastate. El a fost acoperit în nu mai puțin decât cinci zile, dându-se astfel întregii lumi o clasică pildă a puterii de viață a catolicismului.

În locul Monsignorului Dolci, promovat la nunțatura din Lissabona, sf. Părinte a numit de delegat apostolic la Constantinopol pe Mgr. Vicentielli, fostul reprezentant al sf. Scaun la Haga.

Știri mărunte.

Personale. Pentru a prezida conferința episcopescă convocată pe ziua de 27 Martie și pentru a participa la deschiderea parlamentului, înalt Preasfințitul p. mitropolit Vasile, va pleca mâine Duminică sara la București, unde va petrece cam timp de o săptămână și jumătate, urmând ca Duminică viitoare să hirotonească întru preot în biserică sf. Vasile de acolo pe diaconul Emanoil Popa.

— P. V. Ordinariat de Gherla a numit pe par. Petru Birlea la Călinești (prot. Coseului), pe p. Iuliu Cheresteșiu la Purcărețiu (prot. Năprăzii), pe p. Ioan Doboși la Bocicocel (prot. Ieudului), pe p. Liviu Hales la Vima-mare (prot. Cățcăului), pe p. Ioan Pop la Pinticul-român (prot. Gherlei), pe p. Teofil Pop la Nimigea românească și pe p. George Tabără la Prislop (ambele în prot. Becleanului). Toți aceștia au fost hirotoniți Duminică trecută în 19 Martie.

— P. V. Ordinariat arhidiecezan a numit pe p. protopop Moise Brumboiu din Brașov de paroh și vicar foraneu al Făgărașului, iar pe p. Valer Opriș de preot al doilea al parohiei noastre de acolo.

Concurse. P. V. Ordinariat publică, cu terminul de 20 Aprilie c., concurs la parohiile Rediu (prot. Cojocna) și Dumitra (prot. Sebeș).

Un dar al reginei. Zilele trecute s'a oferit Academiei de științe morale și politice din Paris prin d. Raphael Georges-Levy un volum legat în catifea cu colțurile de argint cizelat, intitulat »La Roumaine«. Această carte, care cuprinde articole de însăși regina Maria, de dd. Take Ionescu, Nicolae Iorga și alții, va ocupa un loc de onoare în arhivele Academiei franceze, ca o mărturie grăitoare a legăturilor cari unesc România cu Franța. La ședința când s'a oferit acest dar al reginei noastre a asistat și președintele Millerand.

Suveranii Belgiei la Roma. Vizita anunțată a Suveranilor Belgiei la Roma se va face, după o depeșă a agenției Stefani, pe ziua de 28 Martie. Plecarea din Belgia se va întâmpla mâine, în 26 a luni curente.

Locale. Mâine, Duminică a patra a postului mare, va predica în catedrală p. Dr. Augustin Tatar, profesor al liceului de băieți.

— Săptămâna aceasta, p. mitropolit Vasile a făcut o inspecție a institutelor noastre de învățământ, spre a se orienta din văzute asupra stărilor dela aceste importante instituții ale bisericii, pentru păstrarea cărora ca școli confessionale va trebui poate să mai dăm grele lupte cu ceice cred că se poate trece cu ușurință peste o stare de lucruri, câștigată cu jertfe atât de cumplite.

— Reuniunea Femeilor Române din Blaj își va ține adunarea generală în ziua de 30 April 1922, când se va aranja și o serbare cu tombolă și surprize.

— Mâine, Duminică, la orele 17 aceeași Reuniune va aranja în sala de gimnastică o serbată literară-artistică.

Amânarea încoronării. Sub pretextul, că »lucrările ce se fac la Alba-Iulia în vederea încoronării probabil (!) nu vor putea fi terminate până la 10 Maiu«, dar în realitate pentru greutățile create de atitudinea partidului național ardelen, încoronarea s'a amânat de nou, acum a patra oră, pe ziua de 15/28 August, aniversara proclamării războiului pentru unitatea neamului. Este deci evident, că fără concursul partidului național român nu se poate face în Ardeal ceremonia încoronării și de aceea suntem foarte curioși, dacă până la toamnă va ști guvernul să-și asigure concursul acesta!

Sărbătorirea p. Ion Agârbiceanu. Sâmbăta trecută Sindicatul presei române din Ardeal a sărbătorit prin o ngapă prietenească alegerea de deputat a președintelui său, p. Agârbiceanu. Toastele călduroase ce s'au ridicat cu acest prilej au pus în lumină calitățile eminente ale marelui nostru scriitor ardelen, în aceeași vreme și »cea mai reprezentativă figură a presei din Ardeal«. Mandatul său de deputat, câștigat prin luptă cinstită pentru un ideal, onorează deopotrivă și parlamentul și presa și de aceea ne alăturăm și noi cu tot sufletul la ceice se bucură de alegerea lui.

O transferare cu tâlc. »Monitorul Oficial« din 11 Martie c. publică afirmative un decret, prin care »d. Dr. Petru Ionescu ... se numește pe ziua de 1 Martie c. profesor titular definitiv de limba și literatura română la academiile teologice reformată și unitară din Cluj«. Dl Ionescu este fostul director general din ministerul cultelor, atât de bine cunoscut cititorilor noștri pe urma strășnicilor ucizări date în chestiuni asupra cărora ministerul nu avea nici un drept de amestec! De aceea nu ne miră de loc, că și transferarea i-s'a ticluit pentru un post, unde nu înțelegem cum vine ministerul să numească un profesor, câtă vreme teologiile noastre din Blaj și Sibiu n'au avut, pe vremea ungurească, nici când profesori de limba și literatura maghiară și plane numiți de guvernul ungar. Dar se vede, că: in quo quis peccat, in eo punitur!

Licență poetică. Așa numește d. Iorga într'un articol mai nou din »Neamul Românesc« averescanismul ardelen al dlui Goga, care și-a dat »frescul sfârșit«, alegându-se mai nou un singur reprezentant al lui, dar și acela numai cu sprijinul cunoscut al guvernului. Vorba e însă, că dacă în poezie sunt permise licențele, în politică ele sunt adevărate crime, cari nu se pot ierta nici celor mai mari poeți. Așa se explică, cum de d. Goga a trebuit să se vadă trântit acum chiar acasă în cuibul său părintesc, la Rășinari!

În chestia serului Puțureanu s'a dat mai nou din partea direcției generale a serviciului sanitar următorul comunicat: »Ancheta oficială ce s'a făcut la Olănești, cu privire la acțiunea serului întrebuițat de Dr. Puțureanu, a stabilit următoarele fapte: Până la 1 Martie au murit la Olănești 53 din bolnavii de tuberculoză pulmonară, cari au urmat tratamentul cu ser. Alți tuberculoși, din cei tratați, au murit la domiciliul lor, dar numărul acestora nu se cunoaște exact. Din cei 43 bolnavi, cari an rămas în viață și continuă cura la Olănești numai 6 se găsesc în stare satisfăcătoare; marea majoritate o formează bolnavii a căror stare generală este rea sau foarte rea, deși acești bolnavi au primit câte 3—6 injecții de ser«. Iată deci, că »minunea dela Olănești«, lansată cu o ușurătate criminală din partea unor oameni ca d. Duca, actualul ministru de externe și de ziare ca »Universul«, a ajuns să se termine cu un fiasco nu se poate mai compromițător pentru noi.

Cețiți și răspândiți:
»Unirea!«

Pentru profesorii de religione. Anunțăm cu bucurie, că zilele trecute a apărut și ultimul manual de lipsă: »Istoria bisericii creștine universale, cu deosebită privire la istoria bisericii românești unite cu Roma« de Ioan Georgescu profesor. Se vinde cu 25 Lei.

O întâlnire colegială. Ni-se trimite următorul convocator: »Rog pe toți absolvenții liceului din Blaj, promoția 1902, să binevoiască a lua parte la întâlnirea de 20 ani, ce va avea loc în 3/16 Maiu a. c. (aniversara adunării de pe Câmpul libertății) în Blaj. Participarea să mi-se anunțe până la 10 Maiu n. a. c. Mediaș, 21 Martie 1922. Dr. Eugen Sâmpetean, consilier de Curte de Apel.«

† P. Beniamin Papin, parohul din Șeulia-română și fratele profesorului nostru de cântări, p. Aron, s'a stins în 14 Martie c. în vrâsta de 57 ani și în al 29-lea an al preoției sale cinstite. Il jelește soția și 4 orfani. Odihnească în pace!

† P. Ioan Dragomir, preotul nostru din Săcădate și unul dintre cei mai inimoși lucrători în via Domnului, s'a stins cu totul pe neașteptate la vrâsta de abia 37 ani, având 11 ani de preoție, în 16 Martie c. După dânsul rămân trei orfani minori și o soție nemângăiată. Fie-i partea cu dreptii!

Aducem la cunoștința autorităților, comercianților de produse de petrol și industriașilor din întreaga țară, că

Vindem

petrol de lampă, benzină pentru automobile, benzină grea pentru motoare industriale, motorină pentru motoare Diesel, uleiuri minerale, valvolină, parafină,

cu prețurile maxime fixate de Ministerul Industriei și Comerțului, cari sunt în vigoare în ziua expediției mărfurilor și cari în prezent sunt cele publicate în Monitorul Oficial No. 109 din 18 August 1921.

În privința condițiilor de plată și de expediție, rugăm clientela să se adreseze direct, fără intermediari.

(12) 2-3

SOCIETȚII ANONIME
PENTRU

DISTRIBUIREA PRODUSELOR PETROLULUI
București str. G-ral Budișteanu No. 11 bis.

TOCURI DE GUMĂ

CALITATE SUPERIOARĂ

MARCĂ MONDIALĂ

(14) 1-3.